

Voor-koor-door-lezen

Door: Kim van der Zouw en Femke van der Lecq

Het voor-koor-door-lezen is een bewezen effectieve techniek om kinderen hardop te laten lezen (zie ook Kwaliteitskaarten PO-raad). Wat is het doel ervan? En welke variatievormen zijn er? Wij geven u enkele praktische tips die passen bij Lijn 3.

Wat is voor-koor-door-lezen?

Zie ook de Pakketwijzer bij *Lijn 3*, pagina 50.

Voor-koor-door-lezen is een effectieve manier om met een groep kinderen hardop te lezen. Het principe is als volgt:

voor: U leest de tekst hardop voor, op toon en vlot, maar wel in een tempo waarbij de meeste kinderen stil kunnen meelesen. De kinderen lezen mee en wijzen bij in hun eigen leesboek of rijtjesboek.

koor: U leest dezelfde tekst opnieuw hardop, maar nu samen met de hele groep, in een tempo dat de meeste kinderen kunnen bijhouden. De kinderen lezen mee en wijzen bij.

door: U geeft één of enkele kinderen individuele beurten. De andere kinderen lezen stil mee en wijzen bij.

Op deze manier kunt u alle leesteksten aanpakken. Ook woordrijtjes kunnen voor-koor-door gelezen worden. In de handleiding bij *Lijn 3* leest u precies hoe en wanneer u dit doet.

lees mee. ?

iets leuks

kijk nou, zegt flip.
poes loopt op de kast.
dat mag ze niet, zegt brom.
hou op, poes.
dat is stout.



▶
×2
⏪

◀
1 / 3
▶

→

Leesboek thema 6

Waarom voor-koor-door-lezen?

Zie ook de Pakketwijzer bij Lijn 3, pagina 50.

- **Effectieve leestijd.** Hardop lezen met feedback is de meest effectieve manier om te leren lezen. Maar het heeft ook nadelen. Waarschijnlijk heeft u geen tijd om elke dag met ieder kind apart te oefenen. Heeft u bijvoorbeeld 30 kinderen in uw klas, dan betekent dit dat u al gauw 2,5 uur bezig bent om elk kind 5 minuten te laten oefenen: een inefficiënte werkwijze. Met het voor-koor-door-lezen verhoogt u de effectieve leestijd van ieder kind aanzienlijk. De kinderen krijgen direct feedback: ze horen meteen of het lezen goed gaat.
- **Succeservaring.** Voor met name zwakke lezers is het niet erg motiverend om een tekst meteen hardop te moeten voorlezen. Succeservaringen zijn belangrijk en vergroten het zelfvertrouwen. Voor-koor-door-lezen geeft de zwakke lezer de mogelijkheid om eerst hardop te oefenen (in koor) in een veilige situatie. Fouten maken mag, en wordt niet meteen door anderen opgemerkt. U geeft pas beurten als de tekst hardop geoefend is.
- **Voorbeeldgedrag.** Een ander voordeel van het voor-koor-door-lezen is dat alle kinderen door het voorlezen goed voorbeeldgedrag zien: u leest de tekst vlot en op toon voor, de kinderen horen hoe dat klinkt. Bovendien wordt door het voorlezen de inhoud van de tekst duidelijk, waardoor de kinderen niet door inhoudelijke zaken worden afgeleid als ze de tekst zelf hardop lezen. U kunt tijdens het voorlezen eventueel onbekende begrippen kort toelichten en verduidelijken. Laat kinderen niet te veel raden, maar leg het woord zelf uit als het onbekend is. Besteed hier niet te veel tijd aan: het gaat immers om het lezen.

- **Tempo.** Doordat de teksten herhaald gelezen worden, ervaren de kinderen dat lezen steeds vlotter gaat. In de fase van het koor-lezen kunt u het tempo langzaam opvoeren: u 'trekt' de kinderen als het ware door de tekst. Dit is een geschikte werkwijze om het tempo op te voeren (Förrer e.a., z.j.). Deze ervaring motiveert.









Variatiemogelijkheden

Voor-koor-door-lezen is motiverend doordat kinderen ervaren dat het lezen verbetert. Voor-koor-door-lezen wordt in *Lijn 3* daarom in elke leesles toegepast. Om af te wisselen kunt ook kiezen voor variatiemogelijkheden bij het voor-koor-door-lezen, zoals:

- **Rollen omkeren.** Draai de rollen ook eens om. Lees de tekst hardop voor en de kinderen spelen voor meester of juf en sporen foutjes op. Fout = vinger in de lucht. U kunt zo zien welke kinderen de fout hebben gehoord en welke niet. Geef vlot een beurt. Dit kind zegt het woord juist voor. Lees direct daarna verder. Dit houdt het tempo hoog.
- **Wisselende groepjes.** Laat telkens kinderen met hetzelfde kenmerk samen hardop lezen: alle kinderen met klittenbandschoenen, alle kinderen met een spijkerbroek, alle kinderen die zeven jaar zijn, alle kinderen met een huisdier, enzovoort. Wees creatief en houd het tempo erin.
- **Woorden weglaten.** Lees het verhaal voor en laat daarbij woorden weg. De kinderen wijzen met de vinger bij en zeggen het woord dat u weglaat.
- **Echolezen.** Lees telkens een zin en laat de kinderen vervolgens dezelfde zin lezen. Let op dat alle kinderen daadwerkelijk lezen en niet slechts nazeggen.

Praktische tips

Hieronder geven we u nog enkele aanvullende tips uit de praktijk die u kunt gebruiken bij het voor-koor-door-lezen bij *Lijn 3*:

- Loop tijdens het voor-koor-door-lezen door de klas om te zien of kinderen bij de juiste regel bijwijzen met hun vinger en of ze hardop meelesen.
- Stimuleer kinderen non-verbaal tot meelesen: houd bijvoorbeeld overdreven uw oor bij de mond van een kind of steek een duim op als compliment.
- Houd het tempo aan dat iets boven dat van de traagste lezer ligt. Bij *Lijn 3* betekent dit dat u in stap 2 van de leesles het tempo aanhoudt van de kinderen op -niveau. In stap 3 (verlengde instructie) past u het tempo aan de kinderen op -niveau aan.
- Gebruik het voor-koor-door-lezen alleen bij stap 2 en 3 van de leesles, met de kinderen op - en -niveau, zoals beschreven in de handleiding. Gebruik het niet bij de -kinderen, dus niet in stap 1 en stap 5. Voor de -kinderen is klassikaal lezen van de 'makkelijke' teksten minder motiverend.
- Houd het door-lezen kort. Beurten geven is het minst effectieve onderdeel van het voor-koor-door-lezen. Het werkt vooral als een succeservaring en het zorgt ervoor dat kinderen alert blijven.
- U kunt het door-lezen ook in tweetallen laten doen, voor een optimale leestijd. Dit lezen in duo's kan ter variatie ook op de volgende manier: het eerste kind leest een zin. Het tweede kind herhaalt deze zin en leest ook meteen de volgende zin. Het eerste kind herhaalt de laatste zin en leest ook weer de volgende zin. Er wordt dus steeds een 'oude' en een 'nieuwe' zin gelezen.
- Geef in stap 2 van de leesles met name -kinderen individuele beurten. De kinderen op -niveau geeft u pas individuele beurten in stap 3 (verlengde instructie). Deze werkwijze houdt het voor iedereen motiverend.
- Wanneer een zwakke lezer de tekst echt goed onder de knie heeft, kunt u dit kind een beurt geven. Dat kan ook in stap 5 van de leesles. Uw complimenten en die van de andere kinderen zullen veel zelfvertrouwen geven en het lezen stimuleren.
- Pas de duur van het voor-koor-door-lezen eventueel aan het niveau van de kinderen aan: met name in de tweede helft van het schooljaar kunt u de tijd die eraan besteed wordt desgewenst wat inkorten.
- In de tweede helft van het schooljaar wordt de stap 'voor' achterwege gelaten omdat dit dan minder hard nodig is. Dan is de werkvorm dus koor-door-lezen.
- Voor variatiesuggesties bij het lezen van het rijtjesboek zie ook het artikel 'Meer doen met het rijtjesboek'.